archeologiškai vertingų radinių – buitinės bei statybinės keramikos fragmentų, vienas geležinis dirbinys.

The field evaluation at Karaimų St. 39

In 2012, a field evaluation was conducted at Karaimų St. 39 in Trakai Old Town (27125). A water (13 m long) and household sewerage (25 m long) segment was planned to be laid on the plot. Prior to this work, four test pits (a total of 9.63 m^2) were excavated.

The upper horizons on the plot at Karaimų St. 39 were formed in the 20th century in conducting the water and sewerage line installation work and during the construction of the basement to the building at Karaimų St. 41. A valuable cultural layer dating to the 17th century was recorded in test pit 3 in the central part of the plot (Fig. 1). The lower wet, black soil horizon recorded in test pits 3 and 4, on the basis of one pitcher fragment, can hypothetically also be dated to the 17th century. A total of 46 archaeologically valuable finds were collected during the investigation: fragments of structural ceramics and household pottery and one iron artefact.

Birutė Lisauskaitė

Žvalgomieji tyrimai Trakuose

2012 m. buvo atlikti archeologiniai žvalgomieji tyrimai ir žvalgymai Trakų senojo miesto vietos (UK 27125) teritorijoje esančiuose sklypuose Vytauto g. 12, Vytauto g. 67 ir V. Kudirkos g. 8. Jų metu **Vytauto g. 12** buvo iškastas vienas 1,5x1,5 m dydžio šurfas (2,25 m^2 plotas), žvalgymai vykdyti dviejose išvadų trasose. PV trasos ilgis be šurfo 1 sienelės ilgio buvo 3 m, plotis 1 m, t. y. žvalgymai vykdyti 3 m^2 plote. PR trasos ilgis 4,7 m, plotis 1 m, t. y. žvalgymai vykdyti 4,7 m^2 plote. Tokiu būdu tyrimai atlikti 10 m^2 plote.

Tyrimų metu rasti keli kultūrinio sluoksnio horizontai. Ankstyviausias datuojamas XVI–XVII a. I puse. Šiame sluoksnyje, kurį nuo vėlyvesniojo skiria medžio anglies tarpsluoksnis, rasta nemažai buitinės keramikos, tarp jų juodosios keramikos ir koklių, ornamentuotų augaliniu ornamentu bei glazūruotų žalia glazūra, fragmentų. Tikėtina, kad šiame laikotarpyje teritorijoje stovėję statiniai buvo sunaikinti XVII a. viduryje, t. y. 1655 m. vasarą, vykstant karui su Rusija. XVIII–XIX a. laikotarpiui reikėtų priskirti 90 cm gylyje nuo įvažiavimo paviršiaus rastą akmeninį grindinį. Jis gali būti siejamas su XVIII–XIX a. pradžioje teritorijoje stovėjusiu gyvenamuoju namu, kuris pažymėtas 1816 m. Trakų parapinės bažnyčios valdų tikrosios būklės plane, ir stovėjęs šonu į gatvę. XX a. pradžioje statytas gyvenamasis namas (dabar Vytauto g. 12) kelis kartus buvo renovuotas, tačiau išliko pagrindinio tūrio planas. Atkasus namo R galo pamatą, buvo nustatyta, kad jis yra pastatytas ant ankstyvesnio gyvenamojo namo rūsio. XX a. pastačius namą, kiemas buvo išgrįstas nedideliais akmenimis. XX a. pabaigoje dalis šių grindinių buvo sunaikinta įvairių žemės darbų metu, kita dalis užpilta skalda.

Sklype **Vytauto g. 67** archeologiniai žvalgymai vykdyti kasant 33,7 m ilgio trasą vandentiekio ir fekalinės nuotekynės tinklams įrengti. Tyrimai atlikti 40,5 m^2 plote. Vytauto gatvės atkarpa ties namu 67 apgyvendinta tik XIX a. I pusėje. Tyrimų metu rastas XIX–XX a. kultūrinis sluoksnis su to laikotarpio pavieniais

radiniais. Trasos ŠV sienelės 8 metre fiksuotas XIX a. pastato pamato fragmentas. Pastatas stovėjęs galu į dabartinę Vytauto gatvę, t. y. buvo orientuotas R–V kryptimi. Toks pastatas pirmą kartą yra pavaizduotas 1821–1822 m. Trakų miesto ir ganyklų tikrosios būklės plane. Dabar dar stovintis namas statytas XX a. I pusėje (iki 1935 m.). Likusioje trasos dalyje kultūrinis sluoksnis suardytas arba išvežtas įrengiant XX a. pabaigoje asfaltuotą automobilių stovėjimo aikštelę prie gyvenamojo namo Gėlių g. 2 ar įrengiant įvairias komunikacijas.

V. Kudirkos g. 8 žvalgymai vykdyti kasant 11,7 m ilgio trasą vandentiekio tinklams įrengti. Tyrimai atlikti 14,5 m^2 plote. Trakų gatvės trasa atsirado dar XV a., kaip žiemos kelio trasos tęsinys, sujungęs kelią nuo Alytaus, Aukštadvario su tada pagrindiniu miesto keliu ir keliu į Vilnių – Didžiuoju keliu (dabar Birutės gatve). Nagrinėjamoje atkarpoje Trakų gatvė yra išlaikiusi ankstesnę trasą. V. Kudirkos gatvės trasa susiformavo XIX a. ir buvo vadinama Mokyklos gatve, kadangi ji ėjusi nuo dabartinės Vytauto gatvės link Mokytojų seminarijos, buvusios Totoriškių ežero pakrantėje. Tyrimų metu rasti pavieniai XVII–XIX a. buitinės keramikos fragmentai, kadangi kultūrinis sluoksnis tiriamoje teritorijoje sunaikintas statant daugiabutį namą bei įrengiant įvairias komunikacijas bei Trakų gatvės sankasą.

The field evaluation in Trakai

In 2012, an excavation and a field survey were conducted on the plots at Vytauto St. 12, Vytauto St. 67, and V. Kudirkos St. 8 in Trakai Old Town.

Several cultural layer horizons, the earliest of which dates to the 16th – first half of the 17th century were found in the 10 m^2 area excavated at Vytauto St. 12. It is likely that the structures that stood at this site during this period were destroyed in the spring of 1655 during the war with Russia. The stone paving found at a depth of 90 cm below the surface of the entrance should be assigned to the 18th–19th-century. If may be connected with a residential home that stood on the grounds in the 18th – early 19th century.

A 19th–20th-century cultural layer with isolated coeval finds was discovered during the excavation (40.5 m^2) at Vytauto St. 67. A fragment of a 19th-century building foundation was recorded in the eighth metre of the NW wall of the trench.

Isolated fragments of 17th–19th-century household pottery were discovered during the excavation (14.5 m^2) at V. Kudirkos St. 8.

UKMERGĖ

Gediminas Jonutis

Ukmergės senamiestis piliakalnio aplinkoje

2012 m. birželio–rugsėjo mėnesiais archeologiniai žvalgomieji tyrimai atlikti Ukmergės senojo miesto vietos (UK 2990) ir Ukmergės piliakalnio teritorijose. Tyrimai vyko Ukmergės piliakalnio ŠV–Š–ŠR papėdėse bei abipus šalia tekančio Vilkmergėlės upelio. Šioje vietoje buvo planuojami I etapo aplinkos tvarkybos darbai pagal techninį projektą „Ukmergės miesto viešosios turizmo infrastruktūros vystymas“. Tyrimų vieta pateko į dviejų kultūros paveldo objektų teritoriją. Dalis, priklausanti Ukmergės senojo miesto vietai, tai – dešiniajame Vilkmergėlės krante išlikusios „žydų pirties“ griuvėsiai,